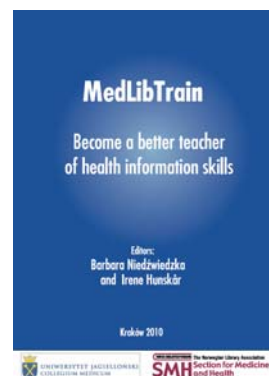

Erfaringer med internasjonalt samarbeid i MedLibTrain-prosjektet

Av Regina Kufner Lein, Universitetsbiblioteket i Bergen
Irene Hunskaar, Betanien diakonale høgskole/Haraldsplass diakonale høgskole
Barbara Niedzwiedzka, Information Studies Department, Inst. of Public Health, Jagiellonian University Medical College, Krakow
Małgorzata Sieradzka-Fleituch, Medical Library Jagiellonian University Medical College, Krakow
Hege Sletsjøe, Helsedirektoratet
Anne Stenhammer, Høgskolen i Buskerud

Hvordan har samarbeidet vært mellom polske og norske bibliotekarer? Hvordan har vi ordnet oss i det praktiske arbeidet over landegrensene, og hva har vi lært av prosjektet og om hverandres kultur? Uten tvil har det vært en svært interessant og nyttig erfaring å delta i MedLibTrain-prosjektet. Vi har dessuten nådd målene i prosjektet og skrevet en håndbok med tips om hvordan å bli en bedre underviser. Boka er åpent tilgjengelig på nett i en engelsk og en polsk utgave. Her oppsummerer vi våre erfaringer med prosjektarbeidet i MedLibTrain, og gir tips til andre som ønsker å jobbe i internasjonale prosjekt.

Bakgrunn

I 2009 og 2010 arbeidet vi med prosjektet MedLibTrain. Ti polske bibliotekarer fra to bibliotek i Krakow og syv bibliotekarer fra fem ulike bibliotek i Norge deltok. Målet var å utvikle et kurs for bibliotekarer som ønsker å bli en bedre underviser. Resultatet er en håndbok som dekker fem viktige områder for bibliotekarer som skal undervise. Prosjektet ble finansiert av European Economic Area Financial Mechanisms og av Norwegian Financial Mechanisms 2004 – 2009. Prosessen og resultatene av MedLibTrain-prosjektet er beskrevet i Hunskaar et al. (1), mens erfaringene med selve det internasjonale samarbeidet er gjenstand for foreliggende artikkel. Begge artikler er basert på foredraget vi presenterte på EAHIL-konferansen i Istanbul sommeren 2011(2).

Under prosjektgjennomføringen erfarte vi en del problemer og noen mindre og større hindringer som måtte løses. De fleste av dem var det vanskelig å forutse når prosjektforslaget ble skrevet, for eksempel at de økonomiske forutsetningene på grunn av finanskrisen førte til dårligere vekslingskurs mellom euro og polske sloty. Selv om slike konkrete hendelser ikke kunne forutsees, mener vi at

våre erfaringer klart bidrar til at vi selv ville håndtert et nytt prosjekt på en annen måte. For eksempel hva planleggingen av tid og økonomi angår, og ikke minst betydningen av god kontakt og kommunikasjon med deltakerne. Vi ønsker med dette å dele disse erfaringene slik at de kanskje kan komme andre til gode i fremtidige prosjekt.

Kommunikasjon mellom partnere - utfordringer og løsninger

I løpet av prosjektet møttes deltakerne til seminarer i alt tre ganger; to møter i Polen og ett møte i Norge. I tillegg gjennomførte vi et møte via Skype. Den avsluttende konferansen fant sted i desember 2010 i Krakow, der vi presenterte resultatene for både polske og norske medisinske bibliotekarer og inviterte gjester. Det meste av kommunikasjonen underveis i prosjektet foregikk på epost, og i enkelte perioder på telefon. De norske prosjektdeltakerne opprettet i tillegg en blogg for intern kommunikasjon i Norge. Alle tekstdokumenter til håndboken og annen skriftlig dokumentasjon i prosjektet ble lagret på e-læringsplattformen Alfresco. Den skriftlige kommunikasjonen foregikk på engelsk.

Håndboken ble skrevet i en engelsk versjon

og en polsk versjon, siden polakkene ønsket en utgave på sitt språk. Noen av de polske bibliotekarene foretrakk å skrive på sitt morsmål først, og det ble mange filversjoner som måtte oversettes frem og tilbake mellom polsk og engelsk.

Muntlig kommunikasjon var enklere, foregikk mer effektivt og var mye mindre tidkrevende. Men verken nordmenn eller polakker har engelsk som sitt morsmål. På seminarene hadde vi derfor i tillegg til fellesdiskusjonene også separate polske og norske gruppediskusjoner for å drøfte enkelte temaer på våre egne språk. Det var veldig nyttig.

Avstanden mellom Polen og Norge gjorde samarbeid og kommunikasjon til en av utfordringene, men også avstandene i Norge var et problem for de norske deltakerne. Mens de polske bibliotekarer kunne enkelt møtes i Krakow, var det ikke mulig for oss i Norge, siden vi jobbet i Oslo, Bergen, Drammen og Kongsberg.

Arbeidet med MedLibTrain har lært oss at gode kunnskaper i engelsk er nødvendig i internasjonalt samarbeid; det gjelder både muntlig og skriftlig kommunikasjon. Om nødvendig må det avsettes en egen post i budsjettet for oversettelsestjenester. Vi har videre erfart at å skrive flerspråklige utgaver av en tekst bør unngås. Å arbeide og kommunisere på mer enn ett språk og å bruke oversettere kompliserer arbeidet og resultatet er hverken tids- eller kostnadseffektivt.

Å ha møtt en person er avgjørende for å bli kjent med hverandre. Det gjør det lettere å diskutere uformelt og det blir færre misforståelser. Vi tror at flere møter ansikt til ansikt ville være nyttig for deltakere i internasjonale prosjekter. Spesielt i starten av et prosjekt er dette avgjørende for felles forståelse av målene med prosjektet og for å bli kjent med hverandre. I tillegg vil vi understreke de gode mulighetene elektronisk kommunikasjon representerer (videokonferanser, Skype); bruk av disse verktøyene bør være nøyе planlagt på forhånd.

Forskningserfaring hos prosjektdeltakerne
Ikke alle deltakere hadde tilstrekkelig kunnskap om forskningsmetoder. Dette er

normalt ettersom bibliotekarer ikke har mange muligheter til å drive forskning. Men dette er i ferd med å endre seg ved introduksjon av kunnskapsbasert praksis i bibliotekene. For MedLibTrain-prosjektet betydde det imidlertid at det foregikk et intensivt selvstudium, parallelt med realisering av prosjektets mål. Dette økte selvsagt arbeidsmengden. Å jobbe i et prosjekt er ganske annerledes enn å jobbe med det daglige arbeidet i et bibliotek.

Det vi lærte av prosjektet var at prosjekter bør innledes med en nøyе spesifisering av kompetansen og en egensjekk av kvalifikasjonene. Før innsending av prosjektforslag vil vi anbefale at interesserte parter kan møtes og diskutere målene for prosjektet, slik at en er enig om type og omfang av arbeidet i prosjektet. Noen finansieringsprogrammer gir anledning til det, ellers er det muligheter for å be om midler fra kilder som støtter foreløpige møter for potensielle partnere. Samtidig er det klart at å drive forskning er en veldig god måte å lære hvordan man utfører forskning.

Skriveferdigheter hos prosjektdeltakerne
Mange av oss hadde liten eller ingen erfaring med vitenskapelig skriving. Ikke på vårt eget språk, og enda mindre på engelsk. De norske deltakerne skrev på engelsk og det betydde at jobben følte tyngre innimellom når vi ikke kunne uttrykke oss på morsmålet. Men prosessen med gjensidig fagfelle vurdering gjorde oss oppmerksomme på hvordan vi brukte språket og bidro til at vi uttrykte oss mer presist etter hvert. Ettersom mengden av nye versjoner av håndboken vokste, og teksten var blitt kommentert og rettet flere ganger ble håndboken mer uniform. Produktet ble et resultat av vår kollektive skriving og gjennomgang.

Prosjektarbeidet har ført til at vi er blitt bedre i vitenskapelig skriving. Vi har en bedre forståelse av det skriftlige vitenskapelige språket og innser at vi trenger mer praksis for å bli god i akademisk skriving. Vi angrer ikke på avgjørelsen i den norske gruppen om å skrive på engelsk. Dette tvang oss til både å tenke og skrive på engelsk og bidro etterhvert til bedre skriveferdigheter.

Gjensidig kommentering

Samtidig som vi skrev egne kapitler, hadde alle prosjektdeltakerne ansvar for å lese gjennom og kritisk vurdere og kommentere andres tekster/moduler som var skrevet av prosjektdeltakerne fra det andre landet. Fordelingen av ansvar for de ulike modulene ble avgjort tidlig i prosjektet. Det kan være vanskelig å uttrykke negative kommentarer til noen man ikke kjenner så godt. I hvilken grad kunne vi være kritiske? Hvordan kunne vi formidle meninger på en fin måte og samtidig være ærlige? Hvor mye kunne vi forvente at de andre rettet seg etter våre kommentarer og i hvilken grad var det bare råd? På den annen side kan det være vanskelig å motta tilbakemeldinger. Samlet sett var den gjensidige kommenteringen både frustrerende og lærerik.

Deltakerne lærte mye om kritisk refleksjon og ble oppmuntret til selvlæring. Vi mener også at det kan være lurt å være mer ærlig og direkte i kommentarene allerede på et tidlig stadium. Dette kan spare tid i prosjektet. Selv om kritikken kan være nedslående, mener vi at det stort sett vil bidra til mer motivasjon og inspirasjon til å være mer kreativ i skriveprosessen, når man får kommentarer og tilbakemeldinger på sin egen tekst på denne måten.

Tidsplan

Prosjektet hadde en svært stram tidsplan. Dette krevde meget streng disiplin av deltakerne. Arbeidsbelastningen ble nok undervurdert i prosjektforslaget. Det var ikke tatt hensyn til egenlæring eller til den ekstra tiden som var nødvendig til oversettelse, eller at vi trengte tid for å mestre akademisk skriving. Det var veldig høy arbeidsbelastning rett før tidsfristene. Frister var viktige for å opprettholde fremdriften i prosjektet, men var ganske stressende til tider.

Prosjektarbeidet lærte oss at det allerede i prosjektplanleggingen er svært viktig å gjøre realistiske beregninger, og i tillegg ha litt ekstra "bufferpersoner" i noen av delprosjektene. Man bør avsette tid for uforutsette hendelser som sykefravær, jobbskifte eller utbrudd av en vulkan! Et møte for hele prosjektgruppen i Bergen våren 2010 kunne ikke gjennomføres

som planlagt fordi våre polske kolleger ble stoppet av askeskyen etter vulkanutbruddet på Island. Heldigvis var NSB i rute og i det minste kunne alle norske deltakere kunne samles i Bergen. På en dags varsel gjennomførte vi et møte mellom Norge og Polen via Skype, slik at vi fikk avklart alt som trengtes for å komme videre i prosjektet og holde tidsfristene som var satt.

Et annet viktig punkt er arbeidsmengden for den enkelte. Alle prosjektdeltakerne bør ha avklart at de kan bruke det forventede antall timer i uken på prosjektarbeid. Samtidig bør man være klar over at det kan forventes innsats utover dette i kritiske faser i et prosjekt. I de fleste prosjekt vil det være nødvendig at den enkelte må ha mulighet til å kunne bruke mer tid i perioder.

Oversettelse

En utfordring under MedLibTrain-prosjektet var oversettelser av modulene til håndboken. Vi valgte ulike tilnærminger. Polakkene skrev sine moduler på polsk, men disse måtte oversettes til engelsk før vi kunne lese gjennom og kommentere. De norske deltakerne skrev på engelsk. Det kan være språklige svakheter med begge fremgangsmåter. Prosjektets stramme budsjetter og tidsrammen tillot ikke en optimal løsning for hver av deltakerne.

Prosjektet gjorde det tydelig at deltakere som ikke er så språkmektig best uttrykker seg på sitt eget språk. I så fall må teksten oversettes. Man bør finne en oversetter som kjenner den faglige terminologien for å få en god oversettelse.

Økonomi

Prosjektbudsjettet var lavt, og finanskrisen gjorde utbetalte beløp enda mindre. Det er vanskelig å sette opp budsjett, men vi vil anbefale å legge inn noen buffer for å ta høyde for uforutsette hendelser.

Prosjektadministrasjon

I internasjonale prosjekt med finansiering fra enten EU eller andre organ, må man følge et strengt regelverk. I MedLibTrain hadde ett medlem fra hvert land et spesielt ansvar for å arbeide med prosjektadministrasjon. Disse to

Deltakerne i MedLibTrain på prosjektmøte i Bergen september 2010.

Fra venstre: Urszula Zdeb, Małgorzata Marcjan, Marcin Stasiak, Frøydis Løken, Hege Sletsjøe, Jolanta Cieśla, Anne Stenhammer, Regina Küfner Lein, Karin Bakkemo, Ewa Czarnik, Barbara Niedzwiedzka, Irene Hunskaar, Randi Bolstad, Lucjan Stalmak, Ireneusz Korfel, Małgorzata Sieradzka-Fleituch

(Foto: Regina Küfner Lein)

personene hadde en koordinatrorolle for tidsplaner, fakturering, delrapportering og så videre. Å ha en nasjonal koordinator som arbeider med denne type saker var en stor fordel for prosjektet, og sparte de andre deltakerne for mye tid som kunne brukes på å skrive håndboken.

Vår erfaring med prosjektkoordinatører anbefales. Det er en god løsning å peke ut en eller flere av deltakerne til å jobbe med administrative oppgaver, håndtere regler, forskrifter og ta seg av andre forpliktelser prosjektet krever.

Avsluttende prosjektresultater og endelige konklusjoner

Etter å ha nevnt vanskeligheter og hindringer ønsker vi å rette oppmerksomhet mot alle positive prosjektresultater. Noen resultat er veldig konkrete - som de to bøkene vi er stolte av (3). Alle mål som var satt i prosjektet ble oppnådd. Vi identifiserte behovene til bibliotekarer i Polen og Norge, vi fikk de nødvendige innspill til hvilke tema som var mest etterspurt for videreutdanning og basert på disse skrev vi håndboken på engelsk og polsk. Prosjektresultater har blitt

presentert i ulike fora; på nasjonale og internasjonale seminarer og konferanser som poster, muntlige innlegg og artikler i ulike tidsskrifter. Noen av disse er listet i Hunskaar et al (1).

Andre resultat er ikke så håndfaste, men kanskje enda mer betydningsfulle. Prosjekt-deltakerne hadde alle sammen masse erfaring både fra undervisning og annet bibliotekararbeid, noe som kom godt til nytte i prosjektet. Samtidig lærte vi nye ting, som å utvikle et verktøy for og gjennomføre en spørreundersøkelse, og å være gjensidige kritikere. Prosjektet ga oss anledning å jobbe kunnskapsbasert med bibliotekrelaterte emner og utfordret oss til å bruke metoden i eget arbeid. Som faglig utvikling må vi også regne at vi forbedret våre skriveferdigheter.

Å bli kjent med kolleger fra et annet land, besøke dem og jobbe tett sammen med dem ga mange nye inntrykk, og innblikk i hverandres kultur. Vi fikk se hverandres arbeidsplasser, fikk innblikk i arbeidsmåtene og organisering i bibliotekene, og fikk oppleve kunst, kultur og mattradisjoner gjennom ulike

årstider. Kulturell utveksling og nettverksbygging er uvurderlige gevinster av et slikt prosjekt.

Det er ingen tvil om at deltagelse i et internasjonalt prosjekt som MedLibTrain har vært en interessant og givende opplevelse, til tross for hardt arbeid. Vi har også erfart at vi er sterkere sammen, og når vi med forente krefter jobber mot ett mål er det mulig å utføre og fullføre et slikt stort prosjekt.

SMH har vært den offisielle partneren på norsk side i MedLibTrain-prosjektet, og bidratt på ulike måter. Takk til SMH-styret og enkeltpersoner. Det har vært godt å ha SMH i ryggen, i tilfelle vi trengte gode råd. Dessuten visste vi at vi med MedLibTrain-prosjektet videreførte tradisjonen SMH-bibliotekarer har med internasjonalt samarbeid i for eksempel Baltikum-prosjektet og samarbeidet med St. Petersburg. SMH kan! Vi vil også takke SMH for reisetilskudd til EAHIL-konferansen i Istanbul i 2011.

Litteraturliste

1. Hunskaar I, Lein RK, Niedzwiedzka B, Sieradzka-Fleituch M, Sletsjøe H, Stenhammer A. Med MedLibTrain til Istanbul - siste stopp for prosjektet? SMH-nytt 2012; 37(1)
2. Niedzwiedzka B, Hunskaar I, Sieradzka-Fleituch M, Lein RK, Sletsjøe H, Stenhammer A. „Become a competent teacher of information skills” – The experience of developing an educational course in international co-operation. Muntlig presentasjon EAHIL-workshop, Istanbul, Tyrkia 5-8 juli 2011. Tilgjengelig fra: http://eahil2011.ku.edu.tr/sites/eahil2011.ku.edu.tr/files/ppt/become_a_competent_teacher_Niedzwiedzka-Lein.pdf
3. Niedzwiedzka B, Hunskaar I. MedLibTrain. Become a better teacher of health information skills. 2010. Tilgjengelig fra: http://brage.bibsys.no/dhh/handle/URN%3ANBN%3Aano-bibsys_brage_16163 (Engelsk versjon). Tilgjengelig fra: <http://www.bm.cm-uj.krakow.pl/MedLibTrain.aspx> (Interaktive versjoner på engelsk og polsk)